

Y. Kafah), Kiryat Ono 5765/2005, s. 43; *Hamişa Humşe Tora im Peruş Raşi-The Pentateuch and Rashi's Commentary: A Linear Translation into English* (haz. R. Abraham ben Isaiah – R. Benjamin Sharfman), Brooklyn 1949, s. 118; F. Josephus, *The Complete Works* (trc. W. Whiston), Nashville 1998, s. 42-43 ("Antiquities of the Jews", I:146); *The Works of Philo: Complete and Unabridged* (trc. C. D. Yonge), Peabody / Massachusetts 1993, s. 254, 432, 439, 642, 747 ("On Providence [Fragment II]"; "On the Migration of Abraham", IV.20; "On Abraham", XLIII.251; "On Joseph", IX.42; "On the Virtues", VII.34 – Opera Omnia, 1828, II, 296; IV, 53, 69); M. Şemsettin Günaltay, *İbrânîler*, İstanbul 1936; S. W. Baron, *A Social and Religions History of the Jews*, New York 1937, I, 47; D. A. Knight, "Hebrews", *The Oxford Companion of the Bible* (ed. B. M. Metzger – M. D. Coogan), New York 1993, s. 273-274; L. Koehler – W. Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament* (trc. M. E. J. Richardson), Leiden 1996, II, 782-783; G. Harvey, *True Israel: Uses of the Names Jew, Hebrew and Israel in Ancient Jewish and Early Christian Literature*, Leiden 1996, s. 106; S. Zeitlin, "The Names Hebrew, Jew and Israel: A Historical Survey", *The Jewish Quarterly Review*, XLIII/4, Philadelphia 1953, s. 370; W. C. Kaiser, *A History of Israel: From the Bronze Age Through the Jewish Wars*, Nashville 1998, s. 65, 110; E. G. Hirsch – J. P. Peters, "Hebrew", *JE*, VI, 304-305; J. H. Tigay, "Eber", *Encyclopaedia Judaica*, Detroit 2007, VI, 85.

SALİME LEYLA GÜRKAN

İÇLİ, Şerif
(1899-1956)

**Türk müzikisi bestekârı
ve ud sanatçısı.**

20 Aralık 1899 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş semtinde doğdu. Babası Hacı Mehmed Efendi, annesi Şöhret Hanım'dır. İlk öğreniminin ardından Âfitâb-ı Maârif Rüşdiyesi'ni bitirdi. İlk resmî görevi küçük yaşlarda başladığı Orman ve Maâdin Nezâreti'ndeki memuriyettir (1914). Askerliğini Ankara'da yaptı. Terhisten sonra İktisat Vekâleti'nde arşiv memuru olarak çalıştı, bir taraftan da akşamları sâzen-delik yapıyordu. Ancak bu iki işten birini tercih etmesi istendiğinde vekâletteki görevinden ayrıldıysa da bir süre sonra İktisat Vekili Celâl Bey'in (Bayar) yardımıyla tekrar vekâletteki vazifesine döndü. Bu görevde iken 1938'de faaliyete geçen Ankara Radyosu'nun saz heyetinde Eşref Kadri ismiyle çalışmaya başladı. 1946'da bakanlıkta ve radyodaki görevlerinden istifa edip İstanbul'a döndü ve Maksim Gazinosu'na girdi. 1949 yılından itibaren açılan yeni İstanbul Radyosu'nda ve bazı gazinolarda ud sanatçısı olarak yer aldı, bu arada özel dersler verdi. Son zamanlarında gazinolardan tamamen çekilerek bütün mesaisini radyoya ve derslerine ayırdı. 3

Şerif İçli

Şubat 1956 tarihinde radyodaki bir program esnasında geçirdiği kalp krizi sonucu öldü ve Feriköy Mezarlığı'na defnedildi. Şerif İçli, devrinin ud icracıları ve bestekârları arasındaki özel yerinin yanında bilhassa sazı ve sesliyle fasıl müzikisinin vazgeçilmez sanatçılarından biridir. İlk müzikî çalışmalarına komşusu Nakiye Hanım'dan ud dersleri alarak başladı ve 1921'de girdiği Beşiktaş Müsiki Kulübü'nde kendini yetiştirdi. Burada tanıştığı kemânî Hakkı Derman'la arkadaşlıkları ömür boyu devam etti. Daha sonraki yıllarda klarnet sanatçısı Şükrü Tunar'ın da katılması ile meydana gelen Şerif İçli – Şükrü Tunar – Hakkı Derman üçlüsünün gerek fasıllarda gerek solo programlarda ortaya koyduğu zengin icra örnekleri hâfizalarda derin izler bırakmıştır.

Döneminde "altın ud" diye anılan İçli'nin üstün ritim yeteneği, pürüzsüz mızrabı ile kendine mahsus tavrı katıldığı fasıl ve sololarda hemen hissedilirdi. Aynı zamanda iyi bir hânende olduğundan fasıllara sesliyle de iştirak ederdi. Şevki Bey'in üslubu seziilen, kendine özgü, duygulu ve sağlam bir prozodik yapının hâkim olduğu bestelerinde güfte seçimine çok özen göstermiştir. Kibar ve zarif kişiliğiyle tanınan Şerif İçli'nin ilk şarkısı 1924'te bestelediği, "Gelmeseydim âleme hiç görmeseydim ben seni" mısrayla başlayan uşşak şarkısı ise de asıl şöhretini 1927'de bestelediği, sözleri Süleyman Nazif'e ait, "Derdimi ummâna döküm âsumâna inledim" mısrayla başlayan hicaz şarkısıyla elde etmiştir. Günümüze ulaşan yetmiş üç eserinden iki saz semâisiyle bir yürük semâi dışındakilerin hepsi şarkı formundadır (eserlerinin bir listesi için bk. Öztuna, I, 382-383). Saz semâileriyle yürük semâisi ve elli dört şarkısı Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu repertuarında kayıtlıdır. "Ezelden âşinânım ben ezelden hemzebânımsın" mısrayla başlayan hüseyinî, "Yine bir sızı var içimde akşam oldu diye" mısrayla başlayan hüzzam, "Mest oldu gönül gözlerini gördüğüm akşam" mısrayla başlayan karcığar, "Hicran yine hicran mı

bu aşkın sonu söyle" ve "Gözlerin hayran bakarmış görmeyip ısrârımı" mısrayla başlayan uşşak şarkıları İçli'nin çok sevilen eserlerindedir.

Şarkılarının çoğu zamanın ses sanatçıları tarafından plaklara okunan ve halk arasında çok beğenilen, bazı yerli filmlere de müzik yapan Şerif İçli'nin nota yazma merakı vardı. Uzun yıllar emek vererek meydana getirdiği nota koleksiyonu vefatından sonra Ankara Radyosu tarafından satın alınmış olup halen Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Müzik Dairesi Başkanlığı Arşivi'nde bulunmaktadır. Ayrıca *Şarkı Güfteleri* adlı üç ciltlik bir eser (İstanbul 1949-1950) ve *Hüzzam Faslı* adı altında yetmiş eserin notasının yer aldığı bir kitap (İstanbul 1951) neşretmiştir. Selâhattin İçli, Şerif İçli'nin kardeş çocuğu İbrahim İçli'nin oğludur.

BİBLİYOGRAFYA :

İbnülemin, *Hoş Sadâ*, s. 270; Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, İstanbul 1964, s. 187-188; Sadun Kemali Aksüt, *500 Yıllık Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1967, s. 173-174; Mustafa Rona, *20. Yüzyıl Türk Musikisi*, İstanbul 1970, s. 459-464; Kip, *TSM Saz Eserleri*, s. 7, 31; *TSM Sözlü Eserler*, tür.yer.; Özalp, *Türk Müzikisi Tarihi*, II, 241-244; Yılmaz Öztuna, *Türk Müzikisi: Akademik Klasik Türk San'at Müzikisinin Ansiklopedik Sözlüğü*, Ankara 2006, I, 382-383; "Şerif İçli", *TMD*, sy. 2 (1947), s. 12; "Şerif İçli", *Radyo Haftası*, sy. 29, İstanbul 1950, s. 14-15; Zeki Tükel, "Udi Şerif İçli Yeni Şiirleri Niçin beğenmiyormuş?", a.e., sy. 69 (1951), s. 23-25, 46; Selâhattin İçli, "Ölümünün 14. Yılında Şerif İçli", *Musiki ve Nota*, I/4, İstanbul 1970, s. 20-21; Lâmi Güray, "28. Ölüm Yıldönümünde Altın Ud Şerif İçli'yi Anarken", *Mızrap*, II/17, İstanbul 1984, s. 30; Mehmet Güntekin, "İçli, Şerif", *DBİst.A*, IV, 134.

NURİ ÖZCAN

İDÂRE-i ÖRFİYYE

(bk. DİVÂNİHARP).

İDÂRE-i SEKÂFET-i İSLÂMİYYE

(bk. INSTITUTE of ISLAMIC CULTURE).

İHSAN ABBAS

(إحسان عباس)

İhsân Reşid Abdülkâdir Abbâs
(1920-2003)

Arap dili ve edebiyatı âlimi,
tarihçi, eleştirmen
ve yayımcı.

Filistin'de Hayfa şehrinin 25 km. güneyinde Ayn Gazâl köyünde doğdu. Babası Reşid Abbas çiftçilikle uğraşıyordu. İhsan